

Sygn. akt I PK 303/13

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z powództwa K. S.
przeciwko C. [...] Spółce z o.o. w Ł.
o ustalenie wypadku przy pracy i sprostowanie protokołu powypadkowego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 kwietnia 2014 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Ł.
z dnia 23 lipca 2013 r., sygn. akt VII Pa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
odstępując od obciążania powódki zwrotem kosztów
postępowania kasacyjnego na rzecz pozwanej.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 lipca 2013 r., VII Pa [...], Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. oddalił apelację powódki K. S. od wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. z dnia 30 stycznia 2013 r., X P [...], oddalającego powództwo w sprawie przeciwko C. [...] Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. o ustalenie wypadku przy pracy i sprostowanie protokołu powypadkowego.

Od wyroku Sądu Okręgowego powódka wniosła skargę kasacyjną, w której wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniła stwierdzeniem, że skarga jest "oczywiście uzasadniona" z powodu naruszenia przepisów prawa materialnego i

procesowego wymienionych w podstawach kasacyjnych. Ponadto według skarżącej, w sprawie zachodzi potrzeba wykładni art. 3 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych "w zakresie pozwalającym na rozstrzygnięcie: 1. czy za przyczynę lub współprzyczynę zewnętrzną wypadku przy pracy w postaci śmierci będącej skutkiem doznanego w czasie pracy zawału serca można uznać warunki pracy powodujące nadmierny wysiłek fizyczny, a polegające na świadczeniu przez kierowcę samochodu ciężarowego w ruchu międzynarodowym pracy w sposób nieprzerwany przez okres przeszło dwóch miesięcy bez zapewnienia właściwego odpoczynku pomiędzy przerwami w jeździe oraz bez możliwości udania się w ustalonych wcześniej terminach na urlop wypoczynkowy w sytuacji, gdy stan zdrowia pracownika cierpiącego na chorobę wieńcową naczyń na tle miażdżycy nie pozwalał na taki wysiłek?; 2. czy za przyczynę lub współprzyczynę zewnętrzną wypadku przy pracy w postaci śmierci będącej skutkiem doznanego w czasie pracy zawału serca można uznać nadmierny stres psychiczny wynikający z warunków w jakich świadczona jest przez kierowcę samochodu ciężarowego w ruchu międzynarodowym praca w sposób nieprzerwany przez okres przeszło dwóch miesięcy bez zapewnienia właściwego odpoczynku pomiędzy przerwami w jeździe, ponoszonej odpowiedzialności za samochód i przewożony towar oraz bez możliwości udania się w ustalonym wcześniej terminie na urlop wypoczynkowy w sytuacji gdy stan zdrowia pracownika cierpiącego na chorobę wieńcową naczyń na tle miażdżycy nie pozwalał na taki stres? oraz 3. czy do uznania śmierci na skutek zawału serca, jako nagłego zdarzenia wywołanego przyczyną zewnętrzną w postaci warunków pracy wymagane jest jednoczesne, ograniczające się do jednej dniówki roboczej, wystąpienie przyczyny i skutku? Czy przy ocenie oddziaływania warunków pracy na zdarzenie powodujące śmierć pracownika, którego stan zdrowia nie pozwalał na jej wykonywanie należy brać pod uwagę cały okres, przez który praca nieodpowiadająca stanowi zdrowia pracownika była wykonywana, a nie tylko dzień w którym zdarzenie nastąpiło?". Powódka wniosła o uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie powództwa oraz o zasądzenie od strony pozwanej kosztów postępowania

kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania lub o jej oddalenie a także o zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżąca uważa, że wniesiona przez nią skarga powinna zostać rozpoznana, gdyż w sprawie zachodzi konieczność dokonania wykładni art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w kontekście oceny, czy zewnętrzną przyczyną (współprzyczyną) śmiertelnego wypadku przy pracy mogą być warunki pracy powodujące u poszkodowanego pracownika "nadmierny wysiłek fizyczny" i "nadmierny stres psychiczny".

Przede wszystkim trzeba zauważyć, że argumenty przemawiające za potrzebą rozpoznania skargi kasacyjnej - przedstawione we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania - nie mogą być oderwane od podstawy faktycznej i prawnej orzeczenia objętego skargą, jak również muszą być adekwatne do podstaw kasacyjnych, na których skarga została skonstruowana. Sąd Najwyższy (poza uwzględnieniem z urzędu nieważności postępowania apelacyjnego) rozpoznaje bowiem skargę kasacyjną wyłącznie w granicach zaskarżenia oraz w granicach jej podstaw, będąc przy tym związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 1 i 2 k.p.c.). Tymczasem potrzeba wykładni powołanego przepisu ustawy wypadkowej i rozstrzygnięcia problemów prawnych związanych z tą wykładnią, została przez powódkę (we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania) odniesiona w znacznej mierze do stanu faktycznego, który nie był podstawą wyrokowania Sądu Okręgowego. W sprawie ustalono bowiem (przy

wykorzystaniu wiadomości specjalnych z opinii biegłych specjalistów z zakresu nauk medycznych), że przyczyną zgonu męża powódki była choroba samoistna (miażdżyca naczyń wieńcowych), która w ostateczności doprowadziła do zawału serca i śmierci pracownika. Wykluczono natomiast, by praca świadczona przez męża powódki wymagała od niego "nadmiernego" obciążenia fizycznego lub psychicznego, który mógłby stanowić zewnętrzną przyczynę śmierci. Ustalenia faktyczne poczynione w sprawie przez Sąd Rejonowy, szczegółowo wyjaśnione w uzasadnieniu jego wyroku, zostały w pełni zaakceptowane przez Sąd odwoławczy, który dał temu wyraz w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Sąd odwoławczy trafnie przy tym zauważył, że samo wykonywanie pracy nie może stanowić zewnętrznej przyczyny wypadku przy pracy, bo taką przyczyną może być dopiero nadzwyczajna sytuacja związana z pracą. Pogląd ten koresponduje ze stanowiskiem prezentowanym w orzecznictwie, które w tym względzie jest jednolite (utrwalone). Sąd Najwyższy konsekwentnie przyjmuje, że wykonywanie zwykłych (typowych, normalnych), choćby stresujących lub wymagających dużego wysiłku fizycznego, czynności (obowiązków) przez pracownika, który doznał zawału serca w czasie i miejscu wykonywania zatrudnienia, nie może być uznane za zewnętrzną przyczynę wypadku przy pracy, gdyż "sama praca" nie może stanowić zewnętrznej przyczyny wypadku przy pracy (por. wyroki z dnia 16 września 2009 r., I PK 79/09, LEX nr 553670; z dnia 4 kwietnia 2012 r., II UK 181/11, LEX nr 1216850 oraz postanowienie z dnia 22 października 2012 r., I PK 137/12, Legalis nr 644608).

Skoro więc Sąd Okręgowy (w ślad za Sądem Rejonowym) poczynił ustalenie, zgodnie z którym w pracy zmarłego męża powódki nie wystąpiło żadne zdarzenie nadzwyczajne (takie ustalenie wiąże Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym), to konstruowanie przez powódkę uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na innych faktach niż wynikające z podstawy wyroku Sądu drugiej instancji, jest oczywiście nietrafne i nie może odnieść skutku, bowiem ewentualne rozstrzygnięcie postawionych w skardze problemów prawnych nie miałoby znaczenia dla wyniku sprawy. Nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego uzasadniającego przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania problem prawny, którego wyjaśnienie nie miałoby znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26

września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243).

Wbrew odmiennym twierdzeniom powódki, przedmiotowa skarga nie jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż zaskarżone nią orzeczenie Sądu drugiej instancji nie jest dotknięte brakami widocznymi "na pierwszy rzut oka", bez potrzeby dokonywania głębszej analizy jurystycznej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49 oraz z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107). Teza o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie może być uznana za trafną również z tej przyczyny, że wywód skarżącej w tym zakresie ogranicza się w zasadzie do odesłania do uzasadnienia podstaw kasacyjnych. Tymczasem sformułowanie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) jest odrębnym wymaganiem konstrukcyjnym od przedstawienia podstaw kasacyjnych wraz z ich uzasadnieniem (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). To zaś oznacza, że spoczywający na stronie skarżącej obowiązek przedstawienia uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym przedstawia się argumenty nawiązujące do przesłanek z art. 398⁹ § 1 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 r., III UK 221/10, LEX nr 1124107). Obowiązek ten nie może być zastąpiony odwołaniem się do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, skoro wywody przedstawione w tej części skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy bierze pod uwagę dopiero na etapie rozpoznawania skargi (po jej przyjęciu do rozpoznania).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Uwzględniając sytuację rodzinną powódki, Sąd Najwyższy odstąpił od obciążania jej obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego na rzecz strony pozwanej (art. 102 k.p.c.).

[aw]